

ỦY BAN NHÂN DÂN TỈNH BÌNH PHƯỚC
SỞ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO

Lý Thanh Tâm – Lê Hải Đăng – Trần Văn Thường – Trần Thanh Thắng
Phạm Thái Sơn – Nguyễn Thị Nhị – Bùi Thị Minh Tú

TÀI LIỆU GIÁO DỤC ĐỊA PHƯƠNG
Tỉnh
BÌNH PHƯỚC

Lớp 3

*Hãy bảo quản, giữ gìn sách để dành tặng
các em học sinh lớp sau!*

Lời nói đầu

Các em học sinh thân mến!

Tài liệu giáo dục địa phương tỉnh Bình Phước được biên soạn nhằm giúp nâng cao hiểu biết về quê hương, về các mối quan hệ xã hội ở địa phương, đồng thời giúp các em rèn luyện kỹ năng sống, tăng cường ý chí, niềm tin, có thái độ ứng xử phù hợp trong các mối quan hệ xã hội, góp phần xây dựng và hoàn thiện nhân cách cho các em.

Tài liệu giáo dục địa phương tỉnh Bình Phước – Lớp 3 có 8 chủ đề. Các hoạt động trong mỗi chủ đề được thể hiện theo cấu trúc: *Khởi động – Khám phá – Thực hành – Vận dụng*, giúp các em hiểu biết và thực hành để có những trải nghiệm thú vị trong điều kiện thực tế của địa phương. Mỗi chủ đề được chọn lọc cẩn thận để phù hợp với học sinh lớp 3, được thiết kế theo hướng tích hợp, lồng ghép vào hoạt động trải nghiệm, các môn học khác, gắn gũi với học sinh, dễ triển khai trong nhà trường, góp phần xây dựng môi trường học đường an toàn, thân thiện, đồng thời giáo dục các em tình yêu quê hương, đất nước.

Dưới sự hướng dẫn của các thầy giáo, cô giáo, các em hãy tích cực học tập, trải nghiệm để thêm tin yêu, tự hào và gắn bó với quê hương Bình Phước.

Chúc các em có những giờ học Hoạt động trải nghiệm thật thú vị và bổ ích cùng với **Tài liệu giáo dục địa phương tỉnh Bình Phước – Lớp 3**.

Ban biên soạn

CÁC KÍ HIỆU SỬ DỤNG TRONG TÀI LIỆU

KHỞI ĐỘNG

Học sinh vận dụng kiến thức, kinh nghiệm cá nhân để tham gia hoạt động tạo hứng thú, dẫn dắt vào bài mới.

KHÁM PHÁ

Học sinh thực hiện các hoạt động quan sát, thảo luận, tìm hiểu thông tin nhằm phát hiện và chiếm lĩnh những điều mới.

THỰC HÀNH

Học sinh sử dụng kiến thức, kỹ năng được trang bị để giải quyết các vấn đề, tình huống, bài tập tương tự hay biến đổi,... nhằm khắc sâu kiến thức, hình thành kỹ năng, kỹ xảo một cách chắc chắn.

VẬN DỤNG

Học sinh giải quyết các vấn đề của thực tế hoặc vấn đề giả định có liên quan đến tri thức của chủ đề, từ đó phát huy tính mềm dẻo của tư duy, khả năng sáng tạo.

Mục lục

	Trang
Lời nói đầu	03
Các kí hiệu sử dụng trong tài liệu	04
Chủ đề 1. Bình Phước – Các đơn vị hành chính và con người.....	06
Chủ đề 2. Vườn quốc gia Bù Gia Mập	13
Chủ đề 3. Di tích lịch sử quốc gia đặc biệt Căn cứ Bộ Chỉ huy Quân giải phóng miền Nam Việt Nam – Căn cứ Tà Thiết	19
Chủ đề 4. Nghệ thuật biểu diễn Đờn ca tài tử	25
Chủ đề 5. Anh hùng Lực lượng vũ trang nhân dân Điều Ong (1939 – 1969)	30
Chủ đề 6. Cây hồ tiêu ở huyện Lộc Ninh	34
Chủ đề 7. Món mắm bò hóc của người Khmer.....	39
Chủ đề 8. Nghề đan giỏ lục bình ở xã Hưng Phước, huyện Bù Đốp	44
Giải thích thuật ngữ.....	50
Danh mục tác giả hình ảnh	51

Chủ đề 1

BÌNH PHƯỚC - CÁC ĐƠN VỊ HÀNH CHÍNH VÀ CON NGƯỜI

Nghe bài hát “Bình Phước quê mình” của nhạc sĩ Xuân Hoà, em hãy cho biết trong bài hát nhắc tới tên huyện, thị xã hoặc thành phố nào của tỉnh Bình Phước?

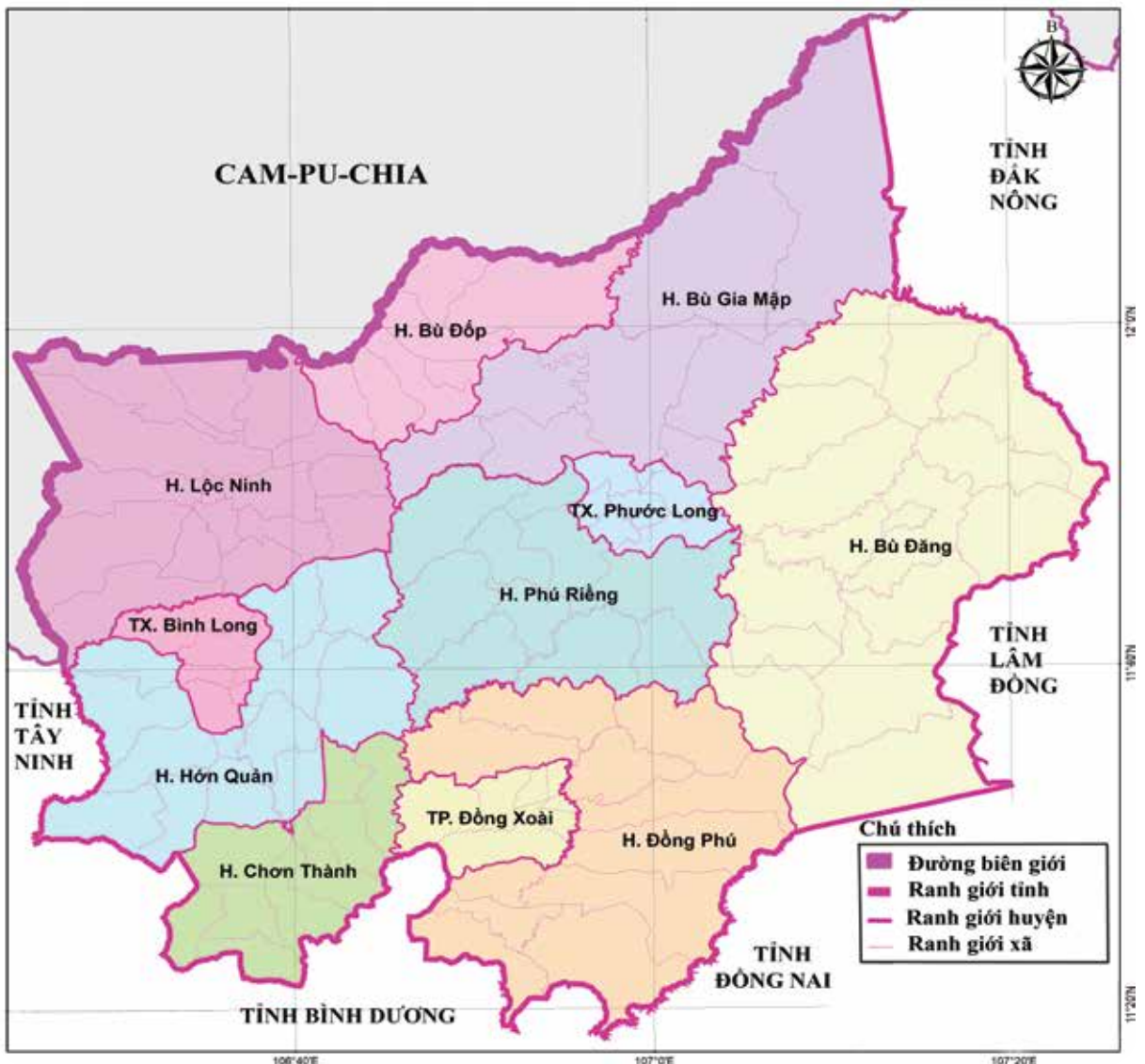

Một góc Trung tâm hành chính tỉnh Bình Phước

Hoạt động 1. Tìm hiểu tên và ranh giới các huyện, thị xã, thành phố của tỉnh Bình Phước

Em hãy quan sát lược đồ và trả lời các câu hỏi sau:

- Tỉnh Bình Phước có những huyện, thị xã và thành phố nào? Chỉ trên lược đồ ranh giới của mỗi huyện, thị xã và thành phố ấy.
- Từ Bình Phước, có thể đi đến các tỉnh, thành phố nào ở nước ta và còn đến được nước nào?

Tỉnh Bình Phước có diện tích đất liền khoảng 6 873 ki-lô-mét vuông, giáp với các tỉnh Đắk Nông, Lâm Đồng, Đồng Nai, Bình Dương, Tây Ninh và Vương quốc Cam-pu-chia.

Tỉnh Bình Phước có 8 huyện, 2 thị xã và 1 thành phố, đó là: các huyện Bù Đăng, Bù Đốp, Bù Gia Mập, Chơn Thành, Đồng Phú, Hớn Quản, Lộc Ninh, Phú Riềng; thị xã Phước Long, thị xã Bình Long và thành phố Đồng Xoài.

Hoạt động 2. Tìm hiểu các dân tộc sinh sống trên địa bàn tỉnh Bình Phước

1. Dựa vào các hình dưới đây, em hãy cho biết:

- Các dân tộc đang sinh sống trên địa bàn tỉnh Bình Phước.
- Một số đặc điểm về trang phục, lễ hội của các dân tộc ấy mà em biết.

Người Kinh

Người Tày

Người Khmer

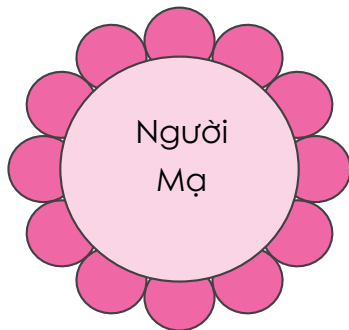
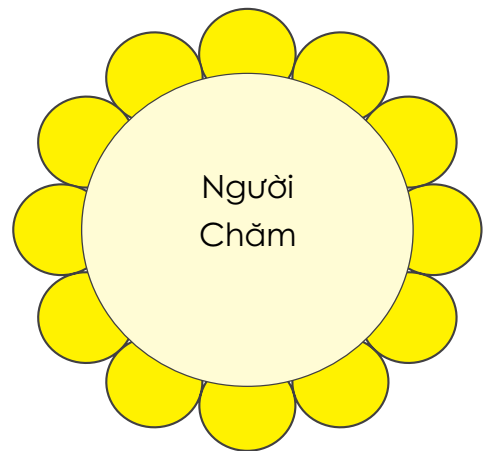
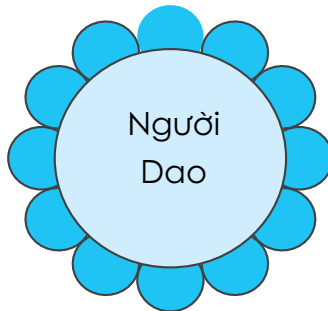
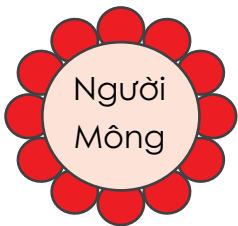

Người S'tiêng

Học sinh người Nùng

2. Ngoài các dân tộc nêu trên, em còn biết những dân tộc nào đang sinh sống trên địa bàn tỉnh Bình Phước?

Bình Phước là nơi sinh sống của 41 dân tộc anh em, trong đó chủ yếu là người Kinh, S'tiêng, Khmer, Tày, Nùng,... Các dân tộc chung sống đoàn kết với nhau, giúp đỡ lẫn nhau, cùng nhau góp phần xây dựng quê hương Bình Phước ngày càng giàu đẹp.

THỰC HÀNH

Hoạt động 1. Em hãy quan sát hình ảnh và cho biết những cảnh đẹp và di tích lịch sử – văn hoá dưới đây thuộc huyện, thị xã hoặc thành phố nào của tỉnh Bình Phước? Khi có dịp đến tham quan, em cần phải làm gì để bảo vệ môi trường những cảnh đẹp và di tích này?

Thắng cảnh trảng cỏ Bù Lạch

Di tích lịch sử quốc gia đặc biệt Căn cứ Tà Thiết

Khu du lịch sinh thái Bù Đốp

Thắng cảnh thác Số 4

Di tích quốc gia Địa điểm Chiến thắng Đồng Xoài

Vườn quốc gia Bù Gia Mập

Đình thần Hưng Long

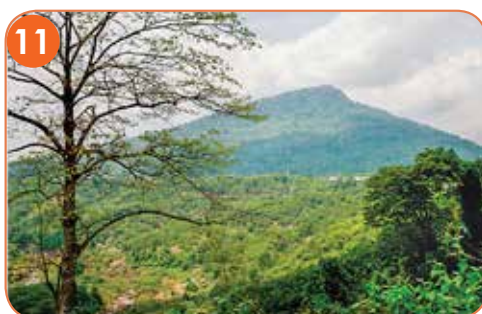
Khu du lịch sinh thái Mỹ Lệ

Danh thắng hồ Suối Lam

Trảng cỏ Bù Lạch

Núi Bà Rá

Hoạt động 2. Theo em, chúng ta cần ứng xử như thế nào để giữ mối quan hệ đoàn kết, thân thiện giữa các dân tộc?

(Gợi ý: Để giữ mối quan hệ đoàn kết giữa học sinh các dân tộc, chúng ta cần:

- Đối xử với bạn bè như thế nào?
- Khi bạn gặp khó khăn, chúng ta phải làm gì?
- Đối với phong tục, tập quán của những dân tộc khác, chúng ta nên tỏ thái độ như thế nào?)

VẬN DỤNG

Em hãy tự giới thiệu với những người bạn mới quen về bản thân và nơi em sinh sống.

(Gợi ý:

- Em tên gì? Thuộc dân tộc nào?
- Nhà em ở đâu? Chỉ ranh giới của huyện, thị xã hoặc thành phố đó trên lược đồ.
- Kể tên một số dân tộc đang sinh sống ở địa phương em. Mọi người cư xử với nhau như thế nào?
- Giới thiệu một vài cảnh đẹp đặc trưng ở nơi em sống.)

Chủ đề 2

VƯỜN QUỐC GIA BÙ GIA MẬP

KHỞI ĐỘNG

Quan sát các hình ảnh và cho biết em đã tham quan những cảnh đẹp nào dưới đây? Em thích cảnh đẹp nào nhất? Vì sao?

1
Núi Bà Rá và hồ thủy điện Thác Mơ
(thị xã Phước Long)

2
Di tích Mộ 3 000 đồng bào An Lộc
bị đế quốc Mĩ - ngyụ tàn sát ngày 3-10-1972
(thị xã Bình Long)

3
Vườn quốc gia Cát Tiên
(huyện Bù Đăng)

4
Vườn quốc gia Bù Gia Mập
(huyện Bù Gia Mập)

5

Hồ Phước Hoà
(huyện Chơn Thành)

6

Sóc Bom Bo
(huyện Bù Đăng)

7

Di tích lịch sử quốc gia đặc biệt
Căn cứ Tà Thiết (huyện Lộc Ninh)

8

Khu du lịch sinh thái Mỹ Lệ
(huyện Phú Riềng)

9

Hồ Suối Cam
(thành phố Đồng Xoài)

10

Nhà bia tưởng niệm các anh hùng liệt sĩ
tại huyện Đồng Phú (huyện Đồng Phú)

Hoạt động 1. Tìm hiểu về vườn quốc gia Bù Gia Mập

Dựa vào các thông tin và hình sau, em hãy cho biết:

- Vườn quốc gia Bù Gia Mập nằm ở đâu?
- Vườn quốc gia Bù Gia Mập có gì đặc biệt?
- Đến tham quan vườn quốc gia Bù Gia Mập, du khách sẽ được thưởng thức và trải nghiệm những gì?

Vườn quốc gia Bù Gia Mập

Cảnh quan

Vườn quốc gia Bù Gia Mập

▲ Vườn quốc gia Bù Gia Mập nằm trên địa bàn xã Bù Gia Mập và xã Đắc Ô, huyện Bù Gia Mập, tỉnh Bình Phước. Vườn rộng 25 601 héc-ta, sở hữu nhiều cảnh quan thiên nhiên hùng vĩ, với các loài động vật, thực vật đa dạng, phong phú.

Điều thu hút khách tham quan ▶ là vẻ đẹp hoang sơ của thiên nhiên với các loài cây họ dầu và nhiều loài cây họ đậu quý hiếm như cẩm lai, gõ đỏ, giáng hương,...

Vượn đen má vàng

▲ Đây là nơi bảo tồn các giống loài, hệ sinh thái và các nguồn giống quý hiếm như: vượn đen má vàng, tê tê java, voi châu Á, chà vá chân đen và nhiều loài quý hiếm khác.

Vườn quốc gia Bù Gia Mập

Thác Đắk Mai

Du khách rất thích loại hình du lịch sinh thái, tham quan nghiên cứu

Vườn quốc gia Bù Gia Mập có nhiều dòng suối tuyệt đẹp chảy qua như: Đắk Huýt, Đắk Sa, Đắk Ka, Đắk K' me, Đắk Mai,...

Bên cạnh việc bảo tồn các loài thực vật, động vật đặc trưng, vườn quốc gia Bù Gia Mập còn phát triển du lịch gắn với thiên nhiên.

Hoạt động 2. Những điều cần lưu ý khi tham quan vườn quốc gia Bù Gia Mập

Nếu được đến tham quan vườn quốc gia Bù Gia Mập, em cần lưu ý điều gì để giữ gìn cảnh quan và giữ cho bản thân được an toàn?

Tham quan vườn quốc gia Bù Gia Mập

Một số lưu ý khi tham quan vườn quốc gia Bù Gia Mập

- Tự giác giữ gìn vệ sinh chung. Không vứt rác bừa bãi.
- Tôn trọng nội quy ở những điểm tham quan.
- Luôn nghe theo chỉ dẫn của người lớn.
- Không tự ý bỏ đi riêng, không được chạy nhảy, leo trèo khi chưa được người lớn cho phép.
- Không được tắm ở sông, suối, ao, hồ khi chưa được người lớn cho phép. Phải mặc áo phao khi tắm ở sông, suối, ao, hồ,...
- Không được mang theo những đồ dùng nguy hiểm như: đồ vật sắc nhọn, đồ vật dễ cháy (xăng, dầu),...

THỰC HÀNH

Hoạt động 1. Giới thiệu với các bạn về vườn quốc gia Bù Gia Mập theo các gợi ý sau:

- Nét đẹp độc đáo của vườn quốc gia Bù Gia Mập.
- Tên một số cảnh đẹp có trong vườn quốc gia Bù Gia Mập.
- Các món ăn có ở vườn quốc gia.

Món canh bồi đợt mướp

Món đợt mây nướng

Hoạt động 2. Qua việc tìm hiểu về vườn quốc gia Bù Gia Mập, em có cảm nhận gì về vẻ đẹp của quê hương Bình Phước? Vẻ đẹp ấy có lợi cho việc phát triển các ngành nghề gì?

VẬN DỤNG

Hoạt động 1. Bình Phước nơi em ở có những cảnh đẹp nào? Nếu có một du khách muốn tham quan các cảnh đẹp ở tỉnh Bình Phước, em sẽ giới thiệu với họ như thế nào về các cảnh đẹp đó nhằm thuyết phục du khách đến thăm?

Hoạt động 2. Chia sẻ cảm xúc của em với bạn khi được đi tham quan một hay nhiều cảnh đẹp đất nước cùng với gia đình hoặc người thân. Nêu những việc làm em có thể thực hiện khi tham gia các hoạt động đó.

Vườn quốc gia Cát Tiên
(huyện Bù Đăng)

Khu bảo tồn văn hoá dân tộc S'tiêng
sóc Bom Bo (huyện Bù Đăng)

Chủ đề 3

DI TÍCH LỊCH SỬ QUỐC GIA ĐẶC BIỆT CĂN CỨ BỘ CHỈ HUY QUÂN GIẢI PHÓNG MIỀN NAM VIỆT NAM - CĂN CỨ TÀ THIẾT

Quan sát các hình ảnh và cho biết em đã tham quan di tích nào dưới đây?

1
Di tích lịch sử Bồn xăng – Kho nhiên liệu VK98
(huyện Lộc Ninh)

2
Hội trường di tích lịch sử quốc gia đặc biệt
Bộ Chỉ huy Quân giải phóng miền Nam
Việt Nam – Căn cứ Tà Thiết (huyện Lộc Ninh)

3
Vườn cây lưu niệm Bà Nguyễn Thị Định
(thị xã Phước Long)

4
Đình Thần Hưng Long
(huyện Chơn Thành)

5
Di tích Chốt chặn Tàu Ô
(huyện Hớn Quản)

6
Di tích Địa điểm thành lập Chi bộ
Đông Dương Cộng sản Đảng ở Phú Riềng –
Phú Riềng Đỏ (huyện Đồng Phú)

7
Di tích Nhà Giao tế
(huyện Lộc Ninh)

8
Di tích MỘ 3 000 đồng bảo An Lộc
bị đế quốc Mỹ – nguy tàn sát ngày 3-10-1972
(thị xã Bình Long)

Di tích lịch sử quốc gia đặc biệt Căn cứ Bộ Chỉ huy Quân giải phóng miền Nam Việt Nam – Căn cứ Tà Thiết

Cổng chào vào di tích

Căn cứ Tà Thiết là di tích lịch sử quốc gia đặc biệt thuộc địa bàn xã Lộc Thành, huyện Lộc Ninh.

Nhà ở và làm việc

của đồng chí Trần Văn Trà

Toàn bộ căn cứ có tổng diện tích 1 200 héc-ta, là nơi ở và làm việc của các đồng chí chỉ huy cấp cao trong Bộ Tư lệnh Miền: Trần Văn Trà, Nguyễn Thị Định, Phạm Hùng, Lê Đức Anh,...

Hội trường Bộ Chỉ huy Căn cứ Tà Thiết

Hầu hết những ngôi nhà đều được xây dựng nửa chìm, nửa nổi, mái lợp bằng lá trung quân có đặc tính: bền, dai, lâu mục, có độ bén lửa thấp tránh được hoả hoạn trong khu căn cứ. Mỗi công trình đều có hệ thống giao thông hào thoát hiểm và các hầm trú ẩn.

Tại đây đã diễn ra các sự kiện quan trọng: Nơi đón tiếp các phái đoàn cao cấp, bàn kế hoạch xây dựng lực lượng vũ trang, triển khai các phương án tác chiến. Đặc biệt, năm 1975, tại đây, Bộ Chỉ huy Chiến dịch Hồ Chí Minh được thành lập, góp phần quan trọng làm nên thắng lợi vẻ vang của Chiến dịch Hồ Chí Minh lịch sử, giải phóng hoàn toàn miền Nam, thống nhất đất nước.

Lễ Khánh thành khu di tích
Căn cứ Tà Thiết

Ngày 23-12-2015, di tích được Thủ tướng Chính phủ quyết định xếp hạng di tích lịch sử quốc gia đặc biệt.

Đoàn thanh niên dâng hoa
tưởng niệm tại khu di tích

Ngày nay, di tích vừa là “địa chỉ đỏ” có ý nghĩa tri ân, giáo dục truyền thống cách mạng, vừa là điểm đến du lịch lí tưởng của du khách.

Quan sát hình ảnh, đọc thông tin về di tích Căn cứ Tà Thiết và trả lời các câu hỏi sau:

- Di tích Căn cứ Tà Thiết nằm ở đâu? Được xây dựng nhằm mục đích gì?
- Di tích Căn cứ Tà Thiết có gì đặc biệt?
- Căn cứ Tà Thiết được xếp hạng là di tích gì?

THỰC HÀNH

Hoạt động 1. Dựa vào những điều đã học, em hãy mô tả cảnh quan và ý nghĩa của di tích Căn cứ Tà Thiết để thuyết phục người thân đưa em đi tham quan di tích này.

Hoạt động 2. Nêu cảm nhận của em nếu em được tham quan di tích Căn cứ Tà Thiết hoặc xem các đoạn phim ngắn giới thiệu về di tích này.

Hoạt động 3. Chúng ta cần làm gì để nhiều khách du lịch biết đến di tích Căn cứ Tà Thiết?

Hoạt động 1. Giới thiệu về di tích nơi em ở

Nơi em ở có những di tích gì? Hãy giới thiệu những di tích đó với các bạn theo gợi ý sau:

- Tên di tích.
- Di tích đó nằm ở đâu?
- Di tích đó có gì đặc biệt?
- Em thích nhất điều gì về di tích đó? Vì sao?

Bồn xăng – Kho nhiên liệu VK98
(huyện Lộc Ninh)

2

*Di tích quốc gia Địa điểm Chiến thắng Đồng Xoài
(thành phố Đồng Xoài)*

Hoạt động 2. Em hãy nêu những việc có thể làm để bảo vệ, giữ gìn các khu di tích có ở địa phương.

Hoạt động 3. Em sẽ làm gì để thể hiện lòng biết ơn các anh hùng liệt sĩ đã bảo vệ quê hương, đất nước?

+ Nơi em ở có các anh hùng liệt sĩ nào?

+ Họ đã có những đóng góp to lớn gì cho quê hương?

+ Là học sinh, chúng ta cần làm gì để thể hiện lòng biết ơn các anh hùng liệt sĩ đã hi sinh bảo vệ quê hương, đất nước?

Chủ đề 4

NGHỆ THUẬT BIỂU DIỄN ĐỜN CA TÀI TỬ Ở BÌNH PHƯỚC

KHỞI ĐỘNG

Quan sát các hình ảnh và cho biết em đã tham gia hoặc đã được xem các chương trình nghệ thuật nào dưới đây?

◀ Biểu diễn chiêng ở sóc Bom Bo
(huyện Bù Đăng)

▶ Biểu diễn Đờn ca tài tử ở Bình Phước
(thành phố Đồng Xoài)

Trình diễn công chiêng trong Lễ hội Cầu mưa của đồng bào S'tiêng (huyện Lộc Ninh)

Trình diễn văn nghệ trong Lễ hội phá Bàu của người Khmer tỉnh Bình Phước (huyện Lộc Ninh)

Hoạt động 1. Đọc và trả lời các câu hỏi:

Nghệ thuật biểu diễn Đờn ca tài tử

Lễ bế giảng lớp tập huấn Đờn ca tài tử

▲ Đờn ca tài tử ra đời từ cuối thế kỷ XIX, là loại hình nghệ thuật dân gian được những người bình dân, thanh niên nam, nữ nông thôn hát ca sau những giờ lao động.

Ban nhạc Đờn ca tài tử

▲ Loại hình diễn tấu Đờn ca tài tử có ban nhạc thường dùng năm loại nhạc cụ (còn gọi là ban ngũ tuyệt) là: đàn tranh, đàn tỳ bà, đàn kìm, đàn cò và đàn tam.

Các nghệ nhân đang trình diễn Đờn ca tài tử

▲ Về trang phục, những người tham gia Đờn ca tài tử phần nhiều là bạn bè, chòm xóm nên thường chỉ mặc các loại thường phục. Khi nào diễn ở đình, miếu hoặc trên sân khấu họ mới mặc các trang phục biểu diễn.

Đàn nhạc thường cùng ngồi trên một bộ ván hoặc chiếu để biểu diễn với phong cách thoải mái, vui vẻ, dựa trên khung bản nhạc cổ truyền cố định gọi là "lòng bản".

4 Một buổi sinh hoạt của Câu lạc bộ Đờn ca tài tử xã Nghĩa Bình (huyện Bù Đăng)

Người miền Nam coi Đờn ca tài tử là sinh hoạt văn hoá tinh thần không thể thiếu trong các dịp lễ hội, tết, giỗ, cưới, sinh nhật, họp mặt,... Lễ giỗ Tổ Sân khấu Việt Nam được tổ chức vào ngày 12-8 âm lịch hằng năm.

Đờn ca tài tử là loại hình sinh hoạt văn hoá gắn kết cộng đồng, phản ánh tâm tư, tình cảm và phù hợp với lối sống cần cù, phóng khoáng, cởi mở và can trường của người dân Nam Bộ.

5 Lễ đón bằng Di sản văn hoá phi vật thể đại diện của nhân loại nghệ thuật Đờn ca tài tử Nam Bộ

Nghệ thuật Đờn ca tài tử Nam Bộ đã được công nhận là Di sản Văn hoá phi vật thể đại diện của nhân loại.

Dựa vào hình ảnh, đọc các thông tin về nghệ thuật biểu diễn Đờn ca tài tử và trả lời câu hỏi:

1. Đờn ca tài tử ra đời từ khi nào?
2. Kể tên các nhạc cụ tiêu biểu của Đờn ca tài tử.
3. Người miền Nam xem Đờn ca tài tử là sinh hoạt văn hoá tinh thần không thể thiếu trong các dịp quan trọng nào? Đó là những dịp gì?

Hoạt động 2. Tìm hiểu về các nhạc cụ trình diễn Đờn ca tài tử

Nêu tên một số nhạc cụ trình diễn Đờn ca tài tử mà em biết.

- 1 Đàn tam
- 2 Đàn cò
- 3 Đàn tranh
- 4 Đàn kìm
- 5 Đàn tỳ bà

Nhạc cụ trình diễn Đờn ca tài tử

THỰC HÀNH

Hoạt động 1. Giới thiệu nghệ thuật biểu diễn Đờn ca tài tử

Em hãy giới thiệu với bạn bè nghệ thuật biểu diễn Đờn ca tài tử theo các gợi ý sau:

– Nghệ thuật Đờn ca tài tử được hình thành và phát triển từ khi nào? Và thường được trình diễn vào những dịp nào trong năm?

– Ban nhạc Đờn ca tài tử gồm những nhạc cụ gì?

– Nêu cảm nhận của em sau khi nghe thể loại nhạc này.

Hoạt động 2. Hãy vẽ một bức tranh hoặc viết cảm nhận của em về một buổi biểu diễn Đờn ca tài tử. Em thích nhất loại nhạc cụ gì trong ban nhạc? Vì sao?

VẬN DỤNG

Hoạt động 1. Nơi em ở có thường trình diễn loại hình nghệ thuật nào không? Em hãy tìm hiểu và mô tả cho bạn bè, người thân ở xa về những nhạc cụ được trình diễn của loại hình nghệ thuật ấy.

Hoạt động 2. Em hãy sưu tầm những hình ảnh, đoạn phim ngắn về nghệ thuật trình diễn Đờn ca tài tử do các nghệ nhân ở Bình Phước trình diễn.

Chủ đề 5

ANH HÙNG LỰC LƯỢNG VŨ TRANG NHÂN DÂN ĐIỂU ONG (1939 - 1969)

KHỞI ĐỘNG

Quan sát các hình ảnh và hãy nói những điều em biết về các danh nhân dưới đây.

Thiếu tướng Trần Tử Bình

Bằng truy tặng danh hiệu Bà mẹ Việt Nam Anh hùng Đoàn Thị Hết

Anh hùng Lực lượng vũ trang nhân dân
Điểu Ong

Hoạt động 1. Tìm hiểu về Anh hùng Lực lượng vũ trang nhân dân Điều Ong (1939 – 1969)

1
Điều Ong sinh năm 1939 tại xã Thống Nhất, huyện Bù Đăng, tỉnh Bình Phước, là người con dân tộc S'tiêng.

2
Ngay từ nhỏ, Điều Ong đã là cậu bé khỏe mạnh và thông minh. Đặc biệt, Điều Ong có biệt tài bắn nỏ.

3
Năm 1960, Điều Ong tham gia quân đội và đánh thắng nhiều trận.

4
Ngày 12-12-1969, trong một trận đánh không cân sức giữa ta và địch, Điều Ong ra lệnh cho đồng đội rút lui để bảo toàn lực lượng. Ông cùng một số chiến sĩ khác chiến đấu đến viên đạn cuối cùng và anh dũng hi sinh.

Tượng đài tưởng niệm Anh hùng Điếu Ong
tại huyện Bù Đăng

Ngày 06-11-1978, Điếu Ong được Nhà nước truy tặng danh hiệu Anh hùng lực lượng vũ trang nhân dân. Hằng năm, vào ngày 27-7, chính quyền và nhân dân Bình Phước đều tổ chức lễ tưởng niệm ông tại Đài tưởng niệm Anh hùng Điếu Ong ở trung tâm huyện Bù Đăng.

Em hãy quan sát hình ảnh, đọc thông tin về Điếu Ong và trả lời các câu hỏi sau:

1. Anh hùng Điếu Ong sinh vào năm nào? Ở đâu?
2. Ông đã chiến đấu và hy sinh như thế nào?
3. Nhân dân đã làm gì để ghi nhớ công ơn của Anh hùng Điếu Ong?

Hoạt động 2. Đọc lời các nhân vật trong tranh và trả lời câu hỏi dưới đây:

Minh sẽ xem kĩ đoạn phim tư liệu bạn gửi về ông.

Anh hùng Điếu Ong đã chiến đấu rất anh dũng và hi sinh vì độc lập dân tộc.

- a. Hai bạn đang nói về nhân vật nào?
- b. Nhân vật ấy có những gì đặc biệt?

THỰC HÀNH

Hoạt động 1. Kể lại cuộc đời và thân thế của Anh hùng Điều Ong theo các gợi ý sau:

- Ông sinh ra ở đâu? Vào năm nào?
- Ông đã có những đóng góp gì cho quê hương?
- Ông đã chiến đấu như thế nào với kẻ thù?
- Em học được bài học gì từ tấm gương sáng của ông?

Hoạt động 2. Hằng năm, chính quyền và nhân dân huyện Bù Đăng thường làm gì để nhớ công ơn của Anh hùng Điều Ong?

VẬN DỤNG

Hoạt động 1. Em biết các đường phố, trường học,... nào, ở đâu mang tên Anh hùng Lực lượng vũ trang nhân dân Điều Ong?

1 Công viên mang tên Anh hùng Lực lượng vũ trang nhân dân Điều Ong

2 Trường học mang tên Anh hùng Lực lượng vũ trang nhân dân Điều Ong

Hoạt động 2. Em hãy viết thư cho bạn giới thiệu về những đóng góp của Anh hùng Điều Ong đối với quê hương Bình Phước.

Hoạt động 3. Hãy kể tên một số anh hùng dân tộc mà em biết. Học sinh chúng ta nên làm những gì để thể hiện lòng biết ơn đối với các anh hùng dân tộc?

Chủ đề 6

CÂY HỒ TIÊU Ở HUYỆN LỘC NINH

KHỞI ĐỘNG

Quan sát hình ảnh và đọc tên các loại đặc sản, món ăn ngon ở tỉnh Bình Phước mà em biết.

Hạt điều rang muối

Cơm lam, thịt nướng

Hồ tiêu ở huyện Lộc Ninh

Bún cá lăng đọt mây, lá nhíp

Đọt mây xào lá nhíp

Gỏi tôm hạt điều

Hoạt động 1. Tìm hiểu về cây hồ tiêu ở huyện Lộc Ninh

Cây hồ tiêu ở huyện Lộc Ninh

Lộc Ninh là huyện có diện tích trồng cây hồ tiêu lớn nhất tỉnh Bình Phước. Nơi đây có điều kiện đất đai, khí hậu rất thích hợp để trồng cây hồ tiêu.

Các giống cây hồ tiêu được trồng nhiều ở huyện Lộc Ninh gồm có hồ tiêu Ấn Độ, hồ tiêu Vĩnh Linh, hồ tiêu Trung, hồ tiêu sủ (hồ tiêu Lộc Ninh),...

Các sản phẩm hồ tiêu ở huyện Lộc Ninh nổi tiếng gần xa như: tiêu đen, tiêu trắng, tiêu xanh; tinh dầu tiêu, muối tiêu và bột tiêu. Hạt tiêu ở huyện Lộc Ninh nổi tiếng mẩy, hạt chắc và có vị thơm đặc trưng riêng. Ngày nay, hồ tiêu ở huyện Lộc Ninh sản xuất ra không chỉ đáp ứng nhu cầu trong nước mà còn xuất khẩu ra nhiều quốc gia khác.

Quan sát hình ảnh, đọc thông tin về hồ tiêu ở huyện Lộc Ninh và trả lời câu hỏi:

1. Nhờ đâu Lộc Ninh là huyện có diện tích trồng cây hồ tiêu lớn nhất tỉnh Bình Phước?
2. Kể tên các giống hồ tiêu được trồng nhiều ở huyện Lộc Ninh.
3. Nêu các sản phẩm hồ tiêu được du khách gần xa biết đến.

Cây hồ tiêu ở huyện Lộc Ninh

Hoạt động 2. Đọc lời các nhân vật trong tranh và trả lời câu hỏi dưới đây:

- Hai bạn đang nói về đặc sản gì? Đặc sản đó được trồng nhiều nhất ở đâu?
- Đặc sản ấy có những gì đặc biệt?

THỰC HÀNH

Hoạt động 1. Dựa vào thông tin đã học, em hãy chọn đáp án đúng:

- Huyện, thị xã nào sau đây được xem là “nơi có diện tích trồng hồ tiêu lớn nhất tỉnh Bình Phước”?
 - Bù Đốp
 - Hớn Quản
 - Lộc Ninh
 - Bình Long.
- Yếu tố nào sau đây giúp huyện Lộc Ninh dẫn đầu tỉnh Bình Phước về diện tích trồng cây hồ tiêu?
 - Khí hậu và nguồn nước
 - Đất đai và phân bón
 - Khí hậu và phân bón
 - Khí hậu và đất đai.

Hoạt động 2. Giới thiệu về đặc sản hồ tiêu ở huyện Lộc Ninh theo gợi ý sau:

- Tên đặc sản.
- Hương vị đặc trưng của đặc sản.

VẬN DỤNG

Hoạt động 1. Kể tên một số loại hồ tiêu mà em biết.

Em hãy quan sát hình ảnh và so sánh hồ tiêu ở huyện Lộc Ninh với các loại hồ tiêu khác theo gợi ý sau:

- Đặc điểm, hương vị hạt tiêu;
- Màu sắc từng loại...

Tiêu sọ trắng Phú Quốc

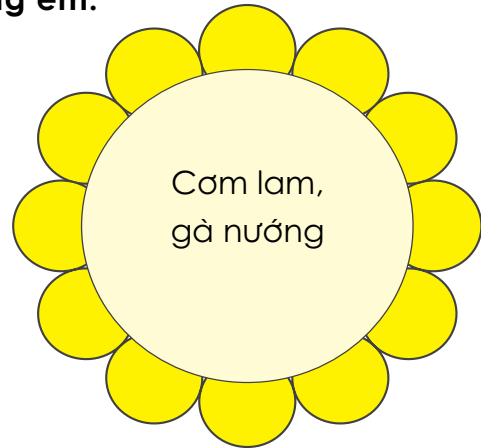
Tiêu đen Long Khánh

Tiêu đen ở huyện Lộc Ninh

Hoạt động 2. Giới thiệu một số món ăn có sử dụng nguyên liệu hồ tiêu mà em biết. Em thích nhất món ăn nào? Vì sao?

Hoạt động 3. Nêu các loại đặc sản có ở quê hương em.

Chủ đề 7

MÓN MẮM BÒ HÓC CỦA NGƯỜI KHMER

Trao đổi với bạn về những điều em quan sát được trong hình bên dưới.

Món mắm bò hóc

Hoạt động Tìm hiểu về món mắm bò hóc

Món mắm bò hóc

Mắm bò hóc (hay còn gọi là prahok) là món ăn đặc trưng không chỉ của người Khmer mà còn là món ngon của người S'tiêng và một số dân tộc khác trên địa bàn tỉnh Bình Phước. Nguyên liệu để làm món này là các loại cá (cá linh, cá lóc, cá sặc, cá phi, cá trê,...).

Món mắm bò hóc được chế biến không khó nhưng đòi hỏi sự cẩn thận, tỉ mỉ. Đầu tiên là làm sạch cá, ngâm cá với muối, vớt lên để ráo nước, ướp gia vị đường, tiêu, tỏi,... cho thấm. Sau đó, đem trộn đều cá với muối với tỉ lệ 1 cá, 1 muối và một nửa cơm nguội. Tiếp theo bỏ cá vừa trộn vào hũ, nén chặt và đậy nắp lại. Cuối cùng lấy tro trát kín xung quanh nắp để ruồi, kiến không vào làm hư mắm. Ủ mắm trong vài tháng thì dùng được.

1 Chọn nguyên liệu chế biến

2 Sơ chế

3 Trộn đều các nguyên liệu

4 Trát tro xung quanh hũ mắm.
Phơi nắng và sử dụng dần

Mắm bò hóc là món ăn thông dụng trong bữa ăn hằng ngày và dịp lễ, Tết, nhất là trong lễ Sen Đôn-ta (lễ cúng ông bà). Mắm dùng ăn riêng hoặc dùng chung với các món ăn khác, có thể thêm ớt cay, bột ngọt để chấm với lá sung, lá cóc hoặc rau sống.

Quan sát hình ảnh, đọc thông tin về mắm bò hóc và trả lời các câu hỏi:

1. Món mắm bò hóc có gì đặc biệt?
2. Kể tên các bước chế biến món mắm bò hóc.
3. Vì sao phải lấy tro trát kín xung quanh hũ mắm sau khi nén chặt, đậy nắp?
4. Người ta sử dụng mắm bò hóc cùng với các món ăn nào khác?

THỰC HÀNH

Hoạt động 1. Sắp xếp lại các bước chế biến mắm bò hóc dựa theo các hình gợi ý sau:

Hoạt động 2. Em hãy đóng vai đầu bếp, quan sát các tranh trên và kể lại các bước chế biến mắm bò hóc dựa theo các gợi ý sau:

- Đầu tiên, lựa chọn, làm sạch cá...
- Sau đó, trộn đều cá với...
- Tiếp theo, trộn đều cá với muối và cơm nguội...

Hoạt động 3. Em hãy kể tên các món có sử dụng mắm bò hóc mà em biết.

VẬN DỤNG

Hoạt động 1. Chia sẻ cảm nhận của em với bạn về một loại món ngon hấp dẫn nơi em sống. Em thích nhất điều gì về món ăn này? Vì sao?

Gà xào hạt điều

Lá nhíp xào thịt bò

Cơm lam, gà nướng

Hoạt động 2. Chia sẻ cảm nhận của em về một loại mắm sau khi được thưởng thức theo các gợi ý:

- Tên gọi của món ăn.
- Màu sắc của món ăn.

Chủ đề 8

NGHỀ ĐAN GIỎ LỤC BÌNH Ở XÃ HƯNG PHƯỚC, HUYỆN BÙ ĐỒP

KHỞI ĐỘNG

Thi kể tên các nghề truyền thống ở Bình Phước mà em biết.

1
Nghề dệt thổ cẩm

2
Nghề đan lát mây, tre, nứa

3
Nghề đan giỏ lục bình

4
Nghề mộc gia dụng

Nghề đan giỏ lục bình ở xã Hưng Phước, huyện Bù Đốp

Từ sau năm 2020, nghề đan giỏ lục bình bắt đầu hình thành trên địa bàn ấp 4, xã Hưng Phước, huyện Bù Đốp do bà Nguyễn Thị Dụ và bà Nguyễn Thị Dịu khởi xướng. Tuy là nghề mới nhưng đã phát triển rất nhanh nhờ nguồn nguyên liệu tại chỗ dồi dào, nhu cầu xuất khẩu khá lớn, góp phần giải quyết việc làm cho người dân địa phương trong thời gian nhàn rỗi.

Các bước chuẩn bị nguyên liệu đan lục bình khá đơn giản: chọn cây lục bình trưởng thành, cắt cây lục bình sát gốc, vặt bỏ lá, phơi nắng vài hôm là hoàn thành nguyên liệu đan lục bình. Sau đó, tùy vào hình dáng đồ vật muốn đan sẽ thực hiện theo một trong ba cách đan: đan mắt na, đan xương cá và đan nhện.

1 Chọn cây lục bình trưởng thành

2 Cắt cây lục bình sát gốc, vặt bỏ lá

3 Phơi lục bình

4 Nguyên liệu hoàn thiện để đan

Một số sản phẩm đan lát lục bình

Sản phẩm làm ra từ nghề đan giỏ lục bình rất đa dạng: các loại giỏ, hộp đựng, sọt, thảm, dép, ghế,...

Thông qua việc phát triển nghề đan giỏ lục bình, nhiều gia đình không chỉ dạy con cháu biết giá trị của lao động mà còn tạo điều kiện có thêm thu nhập cải thiện cuộc sống, tạo sản phẩm xuất khẩu cho địa phương.

Em hãy quan sát hình ảnh, đọc thông tin về nghề đan giỏ lục bình ở xã Hưng Phước và trả lời câu hỏi:

1. Nghề đan lục bình ở huyện Bù Đốp được hình thành từ khi nào? Do ai sáng lập?
2. Nêu các bước làm ra nguyên liệu đan giỏ lục bình.
3. Kể tên một số sản phẩm của nghề đan lục bình.
4. Vì sao nghề đan lục bình ở huyện Bù Đốp vẫn tồn tại và phát triển hơn 20 năm nay?

THỰC HÀNH

Hoạt động 1. Em hãy sắp xếp và kể lại trình tự các bước xử lí nguyên liệu lục bình theo những hình gợi ý sau:

Hoạt động 2. Giới thiệu về nghề đan sản phẩm lục bình

Cùng bạn giới thiệu về nghề đan sản phẩm lục bình ở địa phương em theo gợi ý sau:

- Tên làng nghề/ nghề.
- Thời gian hình thành làng nghề/ nghề.
- Các sản phẩm chính của làng nghề/ nghề.
- Cảm nhận của em về làng nghề đan lục bình.

VẬN DỤNG

Hoạt động 1. Giới thiệu một số sản phẩm đan lục bình hiện có trên thị trường mà em biết.

Hoạt động 2. Chia sẻ điều em thích nhất khi được tham quan một làng nghề có ở địa phương theo các gợi ý sau:

- Tên gọi làng nghề.
- Các hoạt động chính của làng nghề là gì?
- Một số sản phẩm chính của làng nghề.
- Cảm nhận của em về làng nghề như thế nào?
- Em thích nhất điều gì về làng nghề đã được tham quan?

Một số sản phẩm của làng nghề
ở địa phương Bình Phước

Giải thích thuật ngữ

THUẬT NGỮ, KHÁI NIỆM	GIẢI THÍCH
Di tích	Là dấu vết của quá khứ còn lưu lại trên mặt đất hoặc trong lòng đất, có ý nghĩa về mặt văn hoá, lịch sử.
Di tích lịch sử văn hoá	Di tích lịch sử văn hoá là công trình xây dựng, hiện vật và môi trường bao quanh có giá trị lịch sử, văn hoá.
Đặc sản	Sản phẩm đặc biệt của một địa phương.
Làng nghề	Là nơi lưu giữ một hoặc nhiều nghề thủ công lâu đời; sống bằng (hoặc chủ yếu bằng) nghề thủ công ở khu vực nông thôn.
Truyền thống	Là những thói quen, tập tục, những giá trị văn hoá lâu đời,... được truyền từ đời này sang đời khác.
Văn hoá	Là những giá trị vật chất và tinh thần do con người sáng tạo ra trong quá trình lịch sử.

Danh mục tác giả hình ảnh

Trong tài liệu có sử dụng hình ảnh của các tác giả và một số cơ quan trên địa bàn tỉnh Bình Phước. Xin chân thành cảm ơn quý tác giả.

Hình	Trang	Tác giả	Hình	Trang	Tác giả
hình	6	Sở GD&ĐT Bình Phước	1, 2	23, 24	Sở GD&ĐT Bình Phước
hình	7	Sở GD&ĐT Bình Phước	1, 2	25	Đài Phát thanh - Truyền hình và Báo Bình Phước
1, 3,4	8	Sở GD&ĐT Bình Phước	3	26	HỒ Tiến Duật
2, 5	8, 9	Đài Phát thanh - Truyền hình và Báo Bình Phước	4	26	Đài Phát thanh - Truyền hình và Báo Bình Phước
1, 2, 4, 5	10	Sở GD&ĐT Bình Phước	1, 2, 3, 4, 5	27	
3, 6, 10	10, 11	Đài Phát thanh - Truyền hình và Báo Bình Phước	hình	29	
7, 8, 9,11	11	Sở GD&ĐT Bình Phước	1, 2, 3, 1	30, 31	Đài Phát thanh - Truyền hình và Báo Bình Phước, Sở GD&ĐT Bình Phước
hình	12	Sở GD&ĐT Bình Phước	5	32	Sở GD&ĐT Bình Phước
1, 2	13	Sở GD&ĐT Bình Phước	1, 2	33	Đài Phát thanh - Truyền hình và Báo Bình Phước, Sở GD&ĐT Bình Phước
3, 4	13	Đài Phát thanh - Truyền hình và Báo Bình Phước	1, 2, 3, 4	34	Đài Phát thanh - Truyền hình và Báo Bình Phước
5, 6, 7, 8, 9, 10	14	Sở GD&ĐT Bình Phước	5, 6	35	Sở GD&ĐT Bình Phước
1, 2, 3, 4, 5, 6	15, 16	Vườn quốc gia Bù Gia Mập	hình	36	
1, 2	17		1, 2, 3	38	Đài Phát thanh - Truyền hình và Báo Bình Phước
1, 2	18	hình	39		
1,2	19	Sở GD&ĐT Bình Phước	1, 2, 3, 4	40, 41	
3, 4, 5, 6, 7, 8	20		1, 2	42, 43	Sở GD&ĐT Bình Phước
1, 2, 3	21		1, 2, 3, 4, 5, 6	44, 45, 47	Đài Phát thanh - Truyền hình và Báo Bình Phước
4, 5	22	Đài Phát thanh - Truyền hình và Báo Bình Phước	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8	48, 49	Đài Phát thanh - Truyền hình và Báo Bình Phước, Sở GD&ĐT Bình Phước

Trang lưu chiều